

RIKSDAGENS SVAR 299/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om frivilligt försvar och vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om frivilligt försvar och vissa lagar som har samband med den (RP 172/2006 rd).

Beredning i utskott

Försvarsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FsUB 3/2006 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att försvarsministeriet under 2009 lämnar en utredning till försvarsutskottet för hur lagen om frivilligt försvar har verkställts och fungerar.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om frivilligt försvar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs om frivilligt försvar som ordnas under myndigheternas tillsyn och styrning i syfte att utveckla medborgarnas och myndigheternas förutsättningar att delta när det gäller att stödja samhället i allvarliga störningssituationer och vid undantagsförhållanden. Lagen syftar också till att främja försvarsförmågan.

2 §

Militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan

Med *militär utbildning* avses i denna lag utvecklande av de militära färdigheterna med användning av försvarsmaktens vapen, ammunition eller explosiva varor samt utvecklande av samverkan inom truppen med tanke på agerande i krig eller vid andra väpnade konflikter.

Med utbildning som främjar den militära förmågan avses i denna lag annan frivillig försvarsutbildning.

2 kap.

Bestämmelser om organisationen

3 §

Myndigheternas ledning och tillsyn

Till försvarsministeriets ansvarsområde hör det frivilliga försvaret samt samordningen av de olika förvaltningsområdenas funktioner för det frivilliga försvaret.

Det hör till försvarsministeriet att styra och utöva tillsyn över den frivilliga militära utbildningen.

Försvarsmaktens huvudstab skall leda de militära uppgifter som hör till den frivilliga försvarsutbildningen samt styra, stödja och övervaka den övriga verksamheten.

Gränsbevakningsväsendet kan delta i främjandet av det frivilliga försvaret.

4 §

Delegationen

För samordning, styrning och utvecklande av det frivilliga försvaret bistår försvarsministeriet av delegationen för frivilligt försvar, som finns i anslutning till ministeriet.

Statsrådet förordnar delegationens ordförande och vice ordförande samt övriga medlemmar, och för var och en av dem en personlig suppleant, för en tid som motsvarar riksdagens mandat-tid. I fråga om sammansättningen av delegationen skall de rådande parlamentariska styrkeförhållandena i riksdagen beaktas.

Delegationen kan kalla permanenta sakkunniga samt tillsätta regionala delegationer och delegationer för särskilda verksamhetsområden. Bestämmelser om uppgifterna för och sammansättningen av delegationen, de regionala delegationerna och delegationerna för särskilda verksamhetsområden samt om anordnandet av verksamheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Samarbetsavtal

De myndigheter och sammanslutningar som deltar i det frivilliga försvaret samarbetar med försvarsministeriet. Myndigheterna och sammanslutningarna kan ingå avtal om villkoren för och tillvägagångssätten vid samarbetet.

3 kap.

Försvarsutbildningsföreningen

6 §

Försvarsutbildningsföreningen och dess syfte

Försvarsutbildningsföreningen är en offentligrättslig förening som är riksomfattande samsarbetsorganisation för den frivilliga försvarsutbildningen.

Försvarsutbildningsföreningens syfte är att främja försvaret genom utbildning, information och upplysning. Föreningen kan också ha enheter på regional och lokal nivå.

I fråga om Försvarsutbildningsföreningens behörighet att förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt att kära och svara gäller vad som i 6 § 1 mom. i föreningslagen (503/1989) bestäms om registrerade föreningar.

7 §

Uppgifter

Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgift är att

1) ordna militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan när de hör till det frivilliga försvaret samt att ge information och upplysning om det frivilliga försvaret,

2) utveckla kvinnornas möjligheter att delta i det frivilliga försvaret och ordna tillhörande militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan,

3) styra, stödja och samordna medlemsorganisationernas försvarsutbildning.

Utöver sina ovan angivna uppgifter kan föreningen ordna utbildning som gäller säkerhetsfrågor och förberedelser samt ledarskapsutbildning och utbildning för utbildare samt ta initiativ och också annars verka till fromma för försvaret enligt vad som bestäms i föreningens stadgar.

8 §

Medlemmar

Försvarsutbildningsföreningens möte kan som medlem anta en riksomfattande förening vars verksamhetsområde eller uppgifter omfattar eller har nära samband med främjandet av försvaret.

9 §

Organ

Försvarsutbildningsföreningens organ är föreningens möte och styrelse. Försvarsutbildningsföreningen har en verksamhetsledare.

Föreningens styrelse består av en ordförande, en vice ordförande och sju andra medlemmar. Statsrådets allmänna sammanträde förordnar ordföranden och fyra medlemmar. Föreningens möte väljer vice ordföranden och de övriga medlemmarna på framställning av föreningens medlemsorganisationer. För varje medlem förordnas eller väljs en personlig suppleant. Ordföranden, vice ordföranden och de övriga medlemmarna förordnas eller väljs för två kalenderår i sänder så att samma person kan höra till styrelsen utan avbrott under högst två mandatperioder.

Föreningen har en centralbyrå. Dessutom kan den ha distriktsbyråer samt utbildnings- och stödenheter.

10 §

Organens uppgifter

Vid föreningens möte

1) godkänns de allmänna principerna för verksamheten och ekonomin,

2) fattas beslut om fastställande av bokslutet och om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsens medlemmar och verksamhetsledaren,

3) fattas beslut om eventuell medlemsavgift och dess belopp för det följande verksamhetsåret,

4) behandlas verksamhetsberättelsen samt bokslutet och revisorernas utlåtande för året innan samt fastställs verksamhetsplanen och budgeten för det följande året,

5) väljs styrelsens vice ordförande samt de medlemmar i styrelsen som enligt 9 § 2 mom. skall väljas av föreningens möte,

6) väljs en revisor och en revisorssuppleant,

7) fastställs arvoden för det följande verksamhetsåret för styrelsens ordförande, vice ordförande och medlemmar samt för revisorn,

8) fattas beslut om antagning av medlemmar i och uteslutande av medlemmar ur Försvarsutbildningsföreningen,

9) fastställs Försvarsutbildningsföreningens stadgar och arbetsordning.

Styrelsen skall

1) bereda de ärenden som skall behandlas vid föreningens möte och verkställa mötets beslut,

2) anställa och avskeda verksamhetsledaren och övriga funktionärer i ledande ställning, bestämma deras löneförmåner samt förordna en ställföreträdare för verksamhetsledaren,

3) även i övrigt utöva Försvarsutbildningsföreningens högsta beslutanderätt i ärenden i vilka beslutanderätten inte enligt 1 mom. ankommer på föreningens möte.

Verksamhetsledaren skall

1) leda och utveckla föreningen och dess verksamhet i enlighet med arbetsordningen,

2) sörja för skötseln av Försvarsutbildningsföreningens ekonomi och tillgångar,

3) bereda och föredra de ärenden som skall behandlas i styrelsen,

4) verkställa styrelsens beslut,

5) utföra de övriga uppgifter i anslutning till den verkställande makten som inte hör till styrelsen.

Bestämmelser om föreningsmötets och styrelsens uppgifter kan dessutom ingå i stadgarna.

11 §

Finansiering av verksamheten

I statsbudgeten tas årligen in ett anslag inom vars ram Försvarsutbildningsföreningen beviljas statsunderstöd för omkostnader som föranleds av de offentliga förvaltningsuppgifter föreningen har enligt 7 § 1 mom. Statsunderstöd beviljas inte för omkostnader som föranleds av militär utbildning som beställs av försvarsmakten. Statsunderstödsmedlen skall hållas separat från medlen för föreningens övriga verksamhet.

På statsunderstöd som beviljas Försvarsutbildningsföreningen tillämpas statsunderstödslagen (688/2001). Statsbidragsmyndighet är försvarsministeriet.

För finansieringen av Försvarsutbildningsföreningens utbildningsverksamhet används inkomster från avgifter för prestationer och från eventuella medlemsavgifter samt övriga medel som anvisats för detta ändamål.

Försvarsutbildningsföreningen kan ta ut avgifter för sina prestationer. I fråga om de allmänna grunderna för när prestationerna skall vara avgiftsbelagda och för avgifternas storlek iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

12 §

Styrelsemedlemmars, funktionärers och arbetstagares skadeståndsansvar

Utöver vad som förskrivs i 39 § i föreningslagen skall medlemmar av Försvarsutbildningsföreningens styrelse samt föreningens funktionärer och arbetstagare ersätta skada som åsamkats Försvarsutbildningsföreningen, dess medlemmar eller andra genom överträdelse av denna lag eller av bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

I fråga om Försvarsutbildningsföreningens styrelsemedlemmar, funktionärer och arbetstagare gäller i övrigt vad som i 4 kap. i skadeståndslagen (412/1974) föreskrivs om arbetstagares skadeståndsansvar.

13 §

Förfarandet vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter samt straffrättsligt tjänsteansvar

Vid skötseln av Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgifter skall förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och arkivlagen (831/1994) iakttas.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på medlemmarna i Försvarsutbildningsföreningens styrelse samt föreningens funktionärer och arbetstagare när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter som enligt denna lag ålagts Försvarsutbildningsföreningen.

14 §

Tillämpning av föreningslagen

För Försvarsutbildningsföreningen gäller dessutom i tillämpliga delar 6 § 2 mom., 8, 9, 11—17, 20, 22 och 24 §, 25 § 2 mom., 26—34 § och 35 § 1 och 2 mom., 36, 37 samt 39 § i föreningslagen.

15 §

Revision och bokföring

På Försvarsutbildningsföreningens bokföring och revision tillämpas bokföringslagen (1336/1997).

För granskning av Försvarsutbildningsföreningens förvaltning och räkenskaper skall Försvarsutbildningsföreningen ha två revisorer, som är antingen av Centralhandelskammaren godkända revisorer (CGR) eller revisionssammanslutningar eller revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (OFR). Av revisorerna väljs en av föreningens möte och en förordnas av försvarsministeriet. För båda revisorerna väljs eller förordnas också en revisorssuppleant. På revisionen av Försvarsutbildningsföreningen tillämpas dessutom revisionslagen (936/1994).

16 §

Övervakning av ekonomin

Försvarsministeriet styr och övervakar Försvarsutbildningsföreningens ekonomiska verksamhet.

Försvarsutbildningsföreningen utarbetar en verksamhets- och ekonomiplan till stöd för resultaten av den verksamhet som finansieras med statsunderstöd samt en beskrivning av effekterna av de överföringsutgifter som beviljats föreningen och av resultaten av den verksamhet som finansierats med dessa utgifter.

Försvarsutbildningsföreningen står till den del det gäller de uppgifter som fastställs för den i 7 § 1 mom. under tillsyn och granskning av de organ som allmänt svarar för tillsynen och granskningen av statsfinanserna.

4 kap.

Frivillig militär utbildning

17 §

Militär utbildning

Försvarsmakten kan ge frivilliga personer som fyllt 18 år militär utbildning genom att ordna övningar eller förvärva tjänster från Försvarsutbildningsföreningen enligt vad som avtalas särskilt. Det hör dock uteslutande till försvarsmakten att ordna militär utbildning, träning för operationer och stridsskjutningar för trupphelheter som är större än en grundenhet. Med grundenhet avses en trupp som är högst lika stor som ett kompani.

Frivillig militär utbildning skall ordnas på övningsområden som försvarsmakten förfogar över.

Närmare bestämmelser om hur den militära utbildningen skall ordnas i praktiken kan utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

18 §

Frivilliga övningar som ordnas av försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet

Värnpliktiga som hör till reserven och kvinnor som har fullgjort frivillig militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) kan förutom i repetitionsövningar och extra tjänstgöring som avses i värnpliktslagen (452/1950) också delta i frivilliga övningar som ordnas av försvarsmakten. På dem tillämpas under tjänstgöringen de bestämmelser på andra ställen i lag vilka gäller militärpersoner.

Vid de frivilliga övningarna upprätthålls den militära kunskap och förmåga som inhämtats under beväringstjänsten, utbildas värnpliktiga för mera krävande uppgifter, instrueras de värnpliktiga om de förändringar som skett inom det militära försvaret samt övas trupphelheterna i de sammansättningar som har planerats för dem.

Vid gränsbevakningsväsendet kan ordnas frivilliga övningar som avses i 2 mom. Det som i denna lag bestäms om försvarsmakten gäller i tillämpliga delar också gränsbevakningsväsendet.

19 §

Rätten att delta i frivilliga övningar

Kvinnor som har fyllt 18 men inte 60 år och som i fråga om sin hälsa och sina övriga personliga egenskaper är lämpliga för uppgiften kan delta i försvarsmaktens frivilliga övningar som avses i 18 §. På motsvarande sätt kan män som har fyllt 18 men inte 60 år och som i fråga om sin hälsa och sina övriga personliga egenskaper är lämpliga för uppgiften delta i försvarsmaktens frivilliga övningar även om de inte har fullgjort beväringstjänsten eller inte längre hör till reserven.

De som avses i 1 mom. sköter vid övningarna uppgifter som kräver specialkunnande samt underhålls-, hälsovårds-, signalerings-, utbildnings- och byråuppgifter samt andra motsvarande uppgifter som stöder det militära försvaret.

20 §

*Militär utbildning och utbildning som främjar
den militära förmågan i Försvarsutbildnings-
föreningens regi*

Försvarsutbildningsföreningen ordnar militär utbildning som försvarsmakten beställer. Utbildning i vilken används försvarsmaktens vapen, ammunition eller explosiva varor skall ordnas under ledning av personal inom försvarsmakten och med iakttagande av gällande reglementen, säkerhetsbestämmelser och andra stående order inom försvarsmakten.

Dessutom kan Försvarsutbildningsförening-
en ge personer över 18 år utbildning som främ-
jar den militära förmågan.

Försvarsutbildningsföreningen kan med sina
medlemsorganisationer komma överens om ord-
nande av annan utbildning.

21 §

*Utbildarna och ledarna för skolskjutningar vid
militär utbildning som ordnas av Försvarsut-
bildningsföreningen*

Endast personer som hör till försvarsmaktens
personal eller personer som försvarsmakten har
godkänt som utbildare har rätt att vara utbildare
och leda skolskjutningar. Försvarsmakten kan
godkänna personer som har ledar- eller utbildar-
utbildning från försvarsmakten eller Försvarsut-
bildningsföreningen samt i praktiken visad kom-
petens att ordna skjutningar inom försvarsmak-
ten och som i övrigt anses vara lämpliga för upp-
giften att vara utbildare och ledare för skolskjut-
ningar vid utbildningsdagar som avses i 20 §
1 mom. Samtidigt kan de beviljas tillstånd att
vid övningarna använda stridsmateriel som till-
hör försvarsmakten. Till den typen av stridsma-
teriel hör automatvapen, minor, rekylfria pansar-
värnsvapen och andra liknande lätta vapen. Mi-
litär utbildning och skolskjutningar med för-
svarsmaktens vapen skall under alla omständig-
heter genomföras under militärmyndigheternas
ledning och tillsyn.

22 §

Information om utbildningen

Försvarsutbildningsföreningen skall årligen
till den militärmyndighet som saken gäller an-
mäla utbildning enligt 20 § som föreningen ord-
nar samt medlemsorganisationernas motsvaran-
de utbildningsverksamhet enligt vad som avta-
las i den utbildningsplan som skall utarbetas.
Försvarsmakten har rätt att för fullgörande av
uppgifterna enligt denna lag få information av de
ovan nämnda föreningarna om deras utbild-
ningsverksamhet.

Informationsplikten gäller inte sedvanlig täv-
lings-, sport- eller upplysningsverksamhet, inte
heller utbildning och träning som hänför sig till
organisationernas interna ärenden.

5 kap.

Det övriga frivilliga försvarsarbetet

23 §

*Deltagande i försvarsmaktens handräcknings-
uppgifter*

Personer som avgett förbindelse enligt 6 kap.
i denna lag kan av försvarsmakten användas för
räddningsuppgifter som avses i lagen om för-
svarsmakten (/) samt för handräckning till
polisen enligt lagen om försvarsmaktens hand-
räckning till polisen (781/1980).

Chef för handräckningsavdelningen är en per-
son som tjänstgör i en militär tjänst vid försvars-
makten.

Personer som har avgett förbindelse får dock
inte anlitas för uppgifter som avses i 4 § i lagen
om försvarsmaktens handräckning till polisen.

Bestämmelserna i 45 kap. 1 § 1 mom. och
2 mom. 1 punkten samt 2—8 § i strafflagen
(39/1889) tillämpas på personer som deltar i
handräckningsuppgifter. De omfattas av bestäm-
melserna från och med att handräckningen bör-
jar fram till dess att uppgiften avslutas.

24 §

Övrig hjälpverksamhet

Bestämmelser om användningen av frivilliga personer och organisationer för uppgifter inom räddningsväsendet och sjöräddningstjänsten samt för att bistå polisen finns i 7 § i räddningslagen (468/2003), 6 § i sjöräddningslagen (1145/2001) och 45 a § i polislagen (493/1995).

25 §

Organisationernas övriga verksamhet

Försvarsutbildningsföreningen och dess medlemsorganisationer kan på det sätt som anges i deras stadgar ordna möten för upplysning om säkerhetsfrågor och sörja för motionsutbildning samt ge annan behövlig förberedelse- och ledarskapsutbildning på det egna verksamhetsområdet.

De frivilliga försvarsorganisationerna upprätthåller försvarsviljan och försvarsförmågan samt veterantraditionerna.

26 §

Förberedelseverksamhet

Försvarsmakten och de övriga myndigheter som saken gäller kan med Försvarsutbildningsföreningen och dess medlemsorganisationer komma överens om den förberedelseverksamhet som riktas till organisationernas medlemmar. I samband med det kan organisationernas medlemmar vid behov tillkallas för att bistå myndigheterna i dessa uppgifter.

27 §

Beredskapsuppgifter

Statsrådets allmänna sammanträde kan besluta att försvarsmakten till extra tjänstgöring enligt värnpliktslagen och tjänstgöring under mobilisering kan förordna också sådana i 19 § av-

sedda personer som frivilligt har skaffat sig utbildning eller via sitt yrke förvärvat specialkunande för en uppgift vid undantagsförhållanden och som har avgett förbindelse till försvarsmakten enligt 28 §, även om de inte har fullgjort beväringstjänsten eller militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor.

Försvarsutbildningsföreningen fortsätter sin verksamhet vid undantagsförhållanden som avses i 2 § i beredskapslagen (1080/1991).

6 kap.

Bestämmelser om förbindelse

28 §

Förbindelse som gäller utbildning och uppgifter

En finsk medborgare kan till försvarsmakten avge en skriftlig förbindelse om att han eller hon deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i uppgifter som avses i 23 och 27 § för viss tid, dock för minst två och högst sex år i sänder. Den som förbinder sig till Försvarsutbildningsföreningens utbildnings- och stöduppgifter samt till en uppgift i en medlemsorganisation i Försvarsutbildningsföreningen avger förbindelsen till Försvarsutbildningsföreningen. Den som avger en förbindelse skall vara minst 18 år. Personer som är högst 60 år får avge förbindelse för uppgifter inom försvarsmakten.

Personer som önskar avge förbindelse enligt 1 mom. kan anmäla sig antingen till försvarsmakten eller till Försvarsutbildningsföreningen, som skall underrätta försvarsmakten om dessa personer.

Tjänstgöringsskyldigheten för frivilliga gäller endast verksamhet på finskt territorium. För förordnande till handräckningsuppgifter utanför Finlands gränser krävs det samtycke av den som förordnandet gäller.

29 §

Godkännande av förbindelse

Försvarsmakten eller Försvarsutbildningsföreningen godkänner enligt prövning förbindelser som avses i 28 § 1 mom. Närmare bestämmelser om förbindelsens innehåll och lämnandet av förbindelsen utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

Försvarsmakten kan granska hälsotillståndet hos en person som avgett förbindelse eller fastställa tjänstedugligheten så som anges i värnpliktslagen. En person som avgett förbindelse skall för fastställandet av tjänstedugligheten lämna försvarsmakten behövliga uppgifter om sitt hälsotillstånd.

Försvarsmaktens eller Försvarsutbildningsföreningens beslut om att avslå en förbindelse skall motiveras. I ett beslut som gäller godkännande eller avslående av en förbindelse får ändring inte sökas genom besvär.

30 §

Återkallelse av en förbindelse och av dess godkännande

Den som avgett en förbindelse som avses i 29 § 1 mom. har rätt att återkalla förbindelsen. Återkallelsen träder i kraft en månad efter meddelandet om återkallelse. En förbindelse får dock inte återkallas under undantagsförhållanden som avses i 2 § i beredskapslagen.

Den som godkänt en förbindelse kan återkalla sitt beslut om godkännande, om personen i fråga klart inte har uppfyllt sina förpliktelser eller bryter mot dem på ett väsentligt sätt eller visar sig sakna viktiga förutsättningar som krävs för deltagande i verksamheten.

I ett beslut om återkallelse av ett beslut om godkännande av en förbindelse får ändring sökas genom besvär enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

31 §

Reservering och placering

Den som har avgett en förbindelse som försvarsmakten har godkänt kan av försvarsmakten reserveras för eller placeras i uppgifter enligt försvarsmaktens krigstida sammansättning. Dessutom kan försvarsmakten reservera och placera personer som föreslås av och deltar i verksamheten vid Försvarsutbildningsföreningen och dess medlemsorganisationer i sådana uppgifter vid undantagsförhållanden som lämpar sig för dem.

En förbindelse som gäller sådan frivilligverksamhet som avses i denna lag utgör inte hinder för reservering av en person för uppgifter som avses på något annat ställe i lag.

7 kap.

Skyldigheter och rättigheter

32 §

Skyldigheter för dem som avgett förbindelse

Den som avgett en förbindelse som försvarsmakten har godkänt är skyldig att hörsamma militärmyndighetens kallelse till utbildning och andra motsvarande förordnanden, om det inte finns laga förhinder. Om övningen äger rum under arbetstid, skall arbetsgivarens skriftliga samtycke vid behov företes.

Den som har avgett en förbindelse som försvarsmakten har godkänt skall utföra sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt och utan dröjsmål samt iaktta de anvisningar och föreskrifter som hör samman med uppdraget. Personen i fråga skall också uppträda på det sätt som uppgifterna förutsätter.

Den som har avgett en förbindelse som försvarsmakten har godkänt får inte utnyttja eller olovligen röja omständigheter som han eller hon fått kännedom om vid skötseln av en uppgift som avses i denna lag och som enligt lag skall hållas hemliga.

33 §

Utrustning som överlämnats för personligt bruk

Försvarsmakten kan för verksamhet som avses i denna lag anförtro personlig utrustning åt en person som avgett en förbindelse som försvarsmakten godkänt, dock inte försvarsmaktens vapen, ammunition eller explosiva varor. Den som anförtrotts utrustningen skall förvara den omsorgsfullt och återlämna den när förbindelsetiden har gått ut.

Den som anförtrotts utrustning är skyldig att ersätta skada som åsamkats utrustningen, om han eller hon inte har förvarat eller använt utrustningen med iakttagande av sådan omsorg som skäligen kan krävas med beaktande av omständigheterna.

34 §

Ekonomiska förmåner

Den som deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i en uppgift som avses i 23 eller 27 § har rätt till

1) avgiftsfri militärinkvartering, förplägnad och beklädnad,

2) dagpenning som betalas för varje utbildnings- och övningsdygn samt i 23 eller 27 § avsett tjänstgöringsdygn; dagpenningen är minst så stor som minimibeloppet av den dagpenning som utbetalas till dem som fullgör beväringstjänsten; den som deltar i handräckningsuppgifter som avses i 23 § har dessutom rätt att få en ersättning för varje tjänstgöringsdygn som är lika stor som reservistlönen för den som kallas till repetitionsövningar för reserven med stöd av värnpliktslagen,

3) av staten ordnad resa till tjänstgöringsområdet när uppdraget inleds samt till resa från tjänstgöringsområdet till hemförlovningsplatsen, eller till ersättning från staten för resekostnaderna, om deltagaren har ordnat resan själv.

Frivillig försvarsutbildning som ges eller bestäms av myndigheterna är avgiftsfri för deltagarna.

Närmare bestämmelser om dagpenningens belopp och utbetalningsförfarandet samt om ersättningen för resekostnader utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

35 §

Sociala förmåner

Den som deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar och skjutningar som försvarsmakten övervakar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i uppgifter som avses i 23 eller 27 § har rätt till

1) hälsovård enligt lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987),

2) ersättning för olycksfall och militärtjänstsjukdom enligt lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

3) ekonomiskt stöd som motsvarar grupplivförsäkring enligt vad som föreskrivs i lagen om ekonomiskt stöd efter värnplikts död (1309/1994).

Försvarsutbildningsföreningen skall i övrigt sörja för att de som deltar i utbildning eller övningen som föreningen ordnar har tillräckligt försäkringsskydd.

36 §

Återkrav

Beloppet av en i 34 § avsedd förmån som betalats utan grund kan återkrävas. Av dagpenning får inte återkrävas mer än vad som enligt lag får utmätas från lön.

När återkrav inleds skall grunden för återkravet och det belopp som återkrävs meddelas den som saken gäller.

Den myndighet som utbetalat förmånen skall anhängiggöra återkravet inom tre år efter utgången av det kalenderår under vilket beloppet har utbetalats. Om denna tid inte iakttas har rätten till återkrav gått förlorad.

37 §

Skadestånd för en skada som uppstått i samband med utbildning och vissa uppgifter som avses i denna lag

För skada som har uppstått i samband med försvarsmaktens frivilliga övningar, skjutningar som försvarsmakten övervakar, utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen och uppgifter som avses i 23 eller 27 § svarar staten i enlighet med skadeståndslagen.

I fråga om skadeståndsansvaret för personer som deltar i utbildning och annan verksamhet enligt 1 mom. tillämpas bestämmelserna om värnpliktigas skadeståndsansvar i 4 kap. i skadeståndslagen.

38 §

Motivationssystemet

Deltagandet i frivillig utbildning, handräckning eller biståndsuppgifter kan beaktas när befordringar och motsvarande motivationssystem övervägs. Närmare föreskrifter om motivationssystemet för frivilliga kan utfärdas av huvudstaten.

8 kap.

Registrering

39 §

Registrering i värnpliktsregistret

Uppgifter om personer som på det sätt som anges i 28 § 2 mom. anmäler sig hos försvarsmakten och avger en sådan förbindelse som avses i 28 § 1 mom. och som gäller deltagande i försvarsmaktens frivilliga övningar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i uppgifter som avses i 23 och 27 § införs i det värnpliktsregister

som avses i 9 a kap. i värnpliktslagen. Om inte något annat bestäms i denna lag tillämpas på registreringen bestämmelserna i 9 a kap. i värnpliktslagen.

Uppgifterna om förbindelsen avförs ur registret senast ett år efter att personen i fråga inte längre hör till reserven eller lantvärnet. Uppgifterna om en i 19 § avsedd persons förbindelse avförs ur registret senast ett år efter det att förbindelsetiden har gått ut.

40 §

Registrering i Försvarsutbildningsföreningens register

Försvarsutbildningsföreningen för ett personregister över dem som avgett förbindelse för en uppgift i föreningen samt dem som deltagit i utbildning. I registret får för skötseln av uppgifter som avses i 7, 27 och 28 § såsom basuppgifter om en person registreras personens fullständiga namn, personbeteckning, kön, modersmål, medborgarskap, yrke, utbildning, deltagande i utbildning eller annan verksamhet ordnad av Försvarsutbildningsföreningen, familjerättsliga ställning, uppgifter om vårdnad om minderåriga, hemkommun, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation, militära grad, vapenslag, utbildningsgren, uppgifter om gällande tillstånd och rättigheter, körkort, specialkunnande, fritidsintressen av relevans för verksamheten, uppgifter om tillgänglighet, medlemskap i försvarsorganisationer och utmärkelser.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas på behandlingen av personuppgifter personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Uppgiften om en förbindelse avförs ur registret senast ett år efter det att förbindelsetiden har gått ut.

Närmare bestämmelser om innehållet i de uppgiftskategorier som avses i 1 mom. och om registerföringen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

41 §

Utlämnande av uppgifter

Försvarsutbildningsföreningen har rätt att utöver det som bestäms i någon annan lag, utan hinder av bestämmelserna om sekretess, få basuppgifter om värnpliktiga från värnpliktsregistret för ordnande av frivillig försvarsutbildning.

Utöver det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet kan till försvarmakten och räddningsmyndigheterna, utan hinder av bestämmelserna om sekretess, ur Försvarsutbildningsföreningens register lämnas ut basuppgifter om dem som deltar i det frivilliga försvaret samt uppgifter om deras placering med tanke på bedömning av lämpligheten för placeringen i en uppgift under undantagsförhållanden.

De registeransvariga för i 1 och 2 mom. avsedda register har rätt att av varandra få uppgifter genom teknisk anslutning avgiftsfritt eller mot ett vederlag som baserar sig på kostnaderna för framtagning av uppgifterna enligt vad som avtalas om saken med den registeransvarige i fråga. Innan uppgifter lämnas ut till registret genom teknisk anslutning skall för den registeransvarige läggas fram en utredning om att uppgifterna är skyddade på det sätt som avses i 32 § 1 mom. i personuppgiftslagen.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

42 §

Verksamhetsberättelse

Huvudstaben skall årligen lämna försvarsmi-
nisteriet och den i 4 § avsedda delegationen för

frivilligt försvar en berättelse om den frivilliga utbildningen och användningen av frivilliga i handräckningsuppgifter enligt denna lag. Huvudstaben har för detta ändamål rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna av Försvarsutbildningsföreningen få uppgifter som behövs för övervakningen.

43 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

44 §

Övergångsbestämmelse

Vid ikraftträdandet av denna lag kan de föreningar som är medlemmar i Försvarsutbildning rf utan särskild ansökan övergå till att bli medlemmar av Försvarsutbildningsföreningen. Övergången skall meddelas Försvarsutbildningsföreningen senast tre månader efter att denna lag har trätt i kraft.

Försvarsutbildningsföreningen fortsätter Försvarsutbildning rf:s verksamhet så som anges i denna lag. Alla Försvarsutbildning rf:s tillgångar och skulder samt avtal och övriga förbindelser eller andra rättigheter och förpliktelser övergår till Försvarsutbildningsföreningen.

Den personal som är anställd hos Försvarsutbildning rf övergår till Försvarsutbildningsföreningen med sina tidigare förmåner och skyldigheter.

Lag

om ändring av 25 § i gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i gränsbevakningslagen av den 15 juli 2005 (578/2005) 25 § 3 mom. som följer:

25 §

och i annan frivilligverksamhet finns i lagen om frivilligt försvar (/).

Upgifter med anknytning till det militära försva-
ret

Bestämmelser om gränsbevakningsväsendets
deltagande i den frivilliga försvarsutbildningen

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 3 § i lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 3 § i lagen av den 17 februari 1995 om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

3 §

villigverksamhet finns i lagen om frivilligt för-
svar (/).

Bestämmelser om kvinnors deltagande i fri-
villiga övningar och utbildning samt i annan fri-

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 3 och 5 § i lagen om försvarsmaktens handräckning till polisen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 5 december 1980 om försvarsmaktens handräckning till polisen (781/1980) 5 § 2 mom. och

fogas till 3 §, sådan den lyder i lag 346/1998, ett nytt 3 mom. som följer:

3 §

I andra handräckningsuppgifter än sådana som avses i 4 § i denna lag kan försvarsmakten anlita personer som avses i lagen om frivilligt försvar (/).

5 §

Handräckningsavdelningen leds enligt anvisningar av den polisman som leder uppdragets utförande av en till dess chef förordnad person som tjänstgör i en militär tjänst vid försvarsmakten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 45 a § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen av den 7 april 1995 (493/1995) 45 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 525/2005, som följer:

45 a §

Frivilligverksamhet

Polisen kan anlita frivilligorganisationer samt den i 3 kap. i lagen om frivilligt försvar (/) avsedda Försvarsutbildningsföreningen och även personer som deltar i tjänstgöring enligt

nämnda lag som hjälp i efterspaningsuppgifter samt för andra biståndsuppgifter som inte innefattar betydande utövning av offentlig makt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 1 § i lagen om olycksfall i militärtjänst

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § i lagen av den 21 december 1990 om olycksfall i militärtjänst (1211/1990) ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Rätt till ersättning

— — — — —
Rätt till ersättning har också den som deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar, i skjutningar som försvarsmakten övervakar och i utbild-

ning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i försvarsmaktens handräckningsuppgifter, enligt vad som föreskrivs i 35 § i lagen om frivilligt försvar (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 6 § i arbetarskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetarskyddslagen av den 23 augusti 2002 (738/2002) 6 § som följer:

6 §

Begränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på militära övningar och militär utbildning enligt utbildningsprogram som antecknats i tjänstgöringsprogrammet eller annars bestäms särskilt eller på arbete i omedelbar anslutning därtill som anställda hos försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet, värnpliktiga och personer som fullgör frivillig militärtjänst för kvinnor utför på order av eller i tjänstgöring vid försvarsmakten eller gränsbe-

vakningsväsendet, när det huvudsakliga syftet är att träna de särskilda färdigheter som behövs inom militär verksamhet.

Lagen tillämpas inte heller på den som enligt lagen om frivilligt försvar (/) deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar eller i 1 mom. avsedd militär övning eller utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 45 kap. 27 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 559/2000, och
fogas till 45 kap. 27 § 1 mom., sådant det lyder i sistnämnda lag, en ny 2 a-punkt samt till 45 kap. 27 §, sådan den lyder i sistnämnda lag och i lag 214/2006, ett nytt 3 mom. som följer:

45 kap.

Om militära brott

27 §

Krigsmän

Med krigsman avses i detta kapitel

2) den som fullgör sin värnplikt i vapentjänst eller vapenfri tjänst och den som fullgör tjänstgöring enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995),

2 a) den som tjänstgör i försvarsmaktens frivilliga övningar enligt 18 § i lagen om frivilligt försvar (/) och en i 21 § i den nämnda lagen avsedd utbildare och ledare för skolskjutningar, samt

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas dessutom på frivilliga som deltar i försvarsmaktens handräckningsuppgifter enligt 23 § i lagen om frivilligt försvar så som det föreskrivs särskilt i den nämnda lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 1 § i lagen om fördelningen av åligganden mellan justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 21 december 1990 om fördelningen av åligganden mellan justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman (1224/1990) 1 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 216/2006, som följer:

1 §

Justitiekanslern i statsrådet befrias från skyldigheten att övervaka att lagen följs i ärenden som hör till riksdagens justitieombudsman och som gäller

1) försvarsministeriet, med undantag för laglighetskontrollen i fråga om statsrådets och dess medlemmars ämbetsåtgärder, eller försvarsmak-

ten, gränsbevakningsväsendet, krishanteringspersonal som avses i lagen om militär krishantering (211/2006), den i 3 kap. i lagen om frivilligt försvar (/) avsedda Försvarsutbildningsföreningen samt militära rättegångar,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 14 februari 2007